

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Arbetet med bedömningskriterier i musik 11.3.2021 kl. 15-16

undervisningsrådet Alma Muukka-Marjovuuo, Utbildningsstyrelsen
lektor i musik, medlem i läroplansarbetsgruppen Hanna Nikkanen

Hösten
2018

- UBS inleder arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

Våren
2019

- De läroämnesspecifika arbetsgrupperna inleder sitt arbete med stöd av en styrgrupp och en sakkunniggrupp

Hösten
2019

- NCU utvärderar hur kunskapskraven kan tillämpas i praktiken

Våren
2020

- Arbetsgrupperna fortsätter arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

Hösten
2020

- Utlåtanden och kommentarer begärs om kunskapskraven -> kunskapskraven för slutbedömningen färdigställs
- Kunskapskraven behandlas i direktionen och föreskriften undertecknas

Våren
2021

- Kunskapskraven för slutbedömningen tas med i de lokala läroplanerna
- Utveckling av bedömningsarbetet och stöd av UBS för implementeringen av läroplansgrunderna

Hösten
2021

- Kunskapskraven för slutbedömningen tas i bruk i skolorna 1.8.2020 -> tillämpas för första gången vid slutbedömningen våren 2022

Ramvillkor för arbetet med bedömningskriterierna för slutbedömningen

- I grunderna för läroplanen har inte gjorts några ändringar i målen för undervisningen eller de centrala innehållen i årskurserna 7–9
- Kunskapskraven för bedömningen har bildats utgående från de befintliga målen för undervisningen, föremålen för bedömningen och läroämnenas centrala innehåll
- Det förnyade kapitlet om bedömning (kapitel 6): "Bedömningen av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen" (publicerades 10.2.2020)
 - Allmänna principer för bedömningen
 - Slutvitsordet är en **helhetsbedömning** som ska bildas utgående från läroämnets mål och kunskapskrav
 - Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål **kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål**

Ramvillkor för arbetet med bedömningskriterierna för slutbedömningen

- I den grundläggande utbildningen har fastställts **gemensamma mål för alla elever**, som undervisningen och lärandet ska fokusera på
- Kunskapskraven beskriver vilka kunskaper som behövs för att uppnå ett särskilt vitsord, **de utgör inte olika nivåer av målet**
- I den lokala läroplanen ska målen för undervisningen och de centrala innehållen i respektive läroämne fördelas årskursvis
- Målen för undervisningen kan inte jämföras mellan olika läroämnen och inte heller inom ett och samma läroämne
- **Målen för elevens lärande** har härletts ur målen för undervisningen, **målen för lärandet ska inte fördelas enligt årskurs**
- I arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen har man till vissa delar bearbetat **föremålet för bedömningen** och beskrivningen av kunnandet som krävs för vitsord 8

Strävan efter entydighet och likvärdighet

Bedömningens syften

Bedömningen har två syften som **stöder varandra**

1) Handleda och sporra eleven i studierna och att utveckla elevens förutsättningar för självvärdering

Formativ bedömning

2) Definiera i vilken mån eleven har uppnått målen som ställts upp för läroämnena.

Summativ bedömning

Vid genomförandet av bedömningens syften ska de allmänna principerna för bedömningen följas:

- Skolorna ska ha enhetliga principer och förfaringssätt för bedömningen som blir konkreta i skolans bedömningskultur.
- Utbildningsanordnaren ska följa upp hur bedömningsprinciperna uppfylls i skolorna samt stödja utvecklingen av en **enhetlig bedömningskultur**.

Formativ bedömning

- styr undervisningen och stöder lärandet
- självvärdering och kamratrespons är en del av den formativa bedömningen
- förutsätter inte dokumentation

Summativ bedömning

- beskriver hur väl och i vilken mån eleven har uppnått målen
- prov på kunnande som inverkar på vitsordet ska dokumenteras
- läraren bedömer

[Stödmaterial \(video\)](#) om bedömningens syften

Mångsidig

Öppenhet,
samarbete och
delaktighet

Jämlik

Slutbedömningen är en
summativ bedömning

Systematisk och
ändamålsenlig

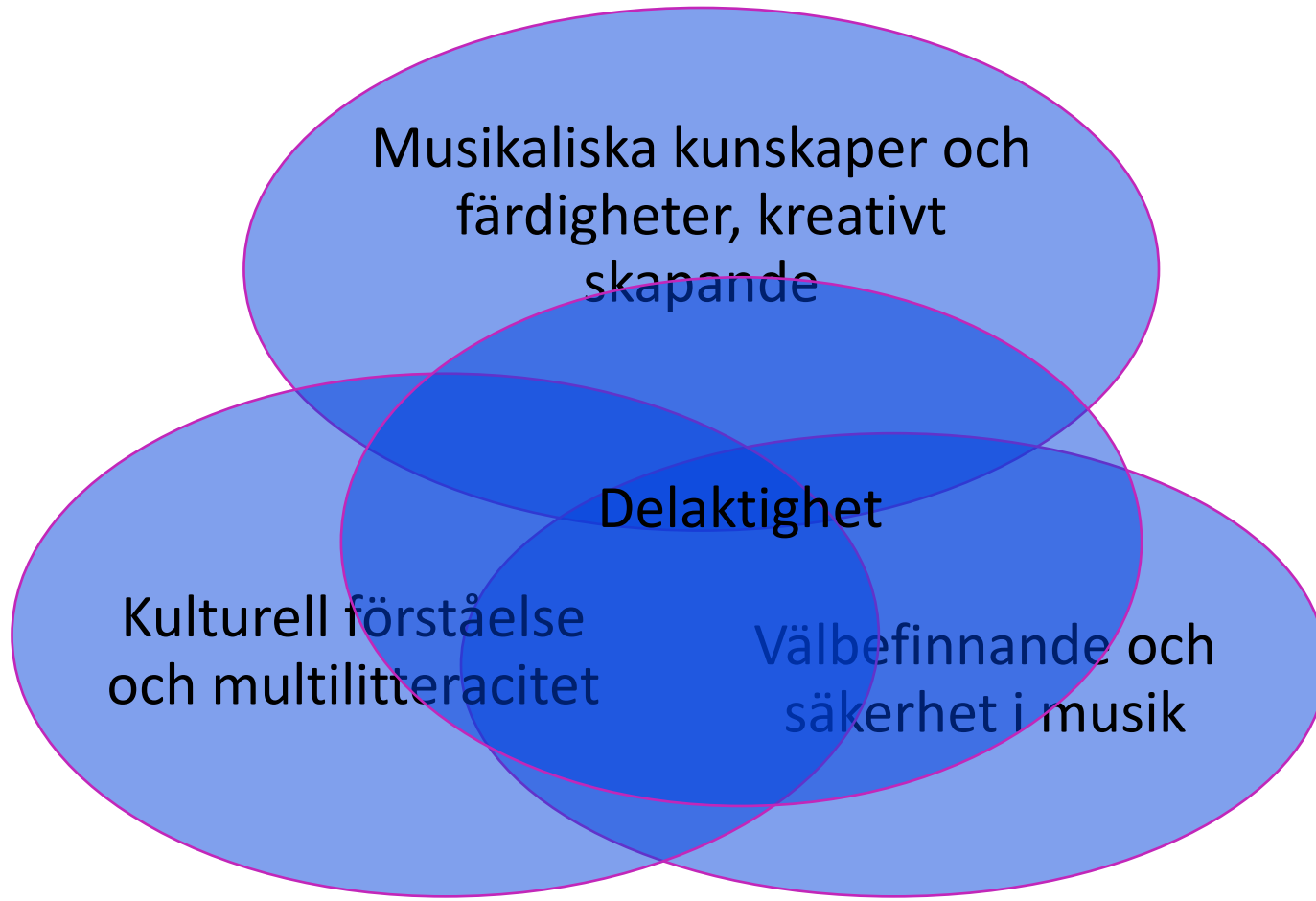
Elevens ålder
och
förutsättningar

Bygger på mål och
bedömningskriterier

Krathwohl-Andersons taxonomi

Kunskapsdimensionen	Kognitiva processer					
	Minnas	Förstå	Tillämpa	Analysera	Värdera	Skapa
Faktakunskap	Kommer ihåg termer eller enskilda saker.	Kan förklara med egna ord.	Kan dra slutsatser baserat på fakta hen känner till.	Analyserar fakta hen lärt sig.	Bedömer tillförlitligheten hos fakta.	Skapar ny kunskap.
Begreppskunskap	Identifierar begrepp.	Kan förklara genom att ge ett exempel.	Kan tillämpa sina kunskaper. Kan klassificera.	Kan dra logiska slutsatser baserat på kunskap.	Upptäcker likheter och olikheter mellan två begrepp.	Kan skapa olika orsaksmodeller av system.
Metodkunskap	Kan tillämpa en rutinmässig metod för att lösa en välbekant uppgift.	Kan tillämpa en ny metod för att lösa en obekant uppgift.	Tillämpar fakta hen känner till då hen använder en metod.	Kan planera en forskningsprocess. Kan presentera forskningshypoteser.	Kan bedöma vilken metod som lämpar sig bäst för att lösa ett visst problem.	Utvecklar en alternativ/ ny metod för att lösa ett problem.
Metakognitiv kunskap	Skapar minnesregler för sig själv för att komma ihåg fakta.	Vet när olika metoder ska användas.	Kan specificera sina egna intressen inom ett forskningsområde. Känner till sina egna styrkor och svagheter inom olika områden.	Kan bilda egna åsikter efter att ha analyserat forskningens resultat.	Kan utvärdera den forskningsprocess som hen valt. Kan bedöma tillförlitligheten hos sina forskningsresultat.	Kan skapa en ny eller bättre forskningsprocess för att lösa ett visst forskningsproblem.

Bedömningskriterierna i musik: sambandet mellan olika målområden

Målområden

Delaktighet (M1)

Musikaliska kunskaper och färdigheter, kreativt skapande (M2–M7)

Kulturell förståelse och multilitteracitet (M8–M9)

Välbefinnande och säkerhet i musik (M10 – M11)

Förmåga att lära sig musik

M1 uppmuntra eleven att medverka konstruktivt i en musikgrupp och i musikaliska gemenskaper

Eleven lär sig att medverka i musikaliska gemenskaper

Förmåga att medverka i en musikgrupp

V5: Eleven deltar i verksamheten i en musikgrupp i enlighet med lärarens konkreta instruktioner.
V7: Eleven kan medverka i en musikgrupp
V9: Eleven medverkar och agerar konstruktivt i en musikgrupp och i musikaliska gemenskaper, sköter sin egen andel samt uppmuntrar och hjälper andra.

Mål för undervisningen

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Föremål för bedömningen

Kunskapskrav för vitsorden 5, 7, 8 och 9

För läraren

För eleven

För läraren och eleven

Elevens kunnande

Bedömningen av lärokurserna i konst- och färdighetsämnen

- De valfria timmarna konst- och färdighetsämnen **är en del av** lärokursen i konst- och färdighetsämnen som undervisas som gemensamma läroämnen, och ska också bedömas som en del av denna undervisning.
- Slutbedömningen genomförs i det skedet i årskurserna 7–9 då hela lärokursen i respektive konst- och färdighetsämne och även eventuella valfria timmar konst- och färdighetsämnen har slutförts.
- I avgångsbetyget ska man också anteckna studiernas omfattning i årsveckotimmar i årskurserna 7–9.

Ämne	Årskurs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Sammanlagt	
Modersmål och litteratur		14		18				10			42	
A1-språk ¹		2		9				7			18	
B1-språk		----- 2						4			6	
Matematik		6		15				11			32	
Omgivningslära		4		10								
Biologi och geografi ²								7				
Fysik och kemi ²								7				
Hälsokunskap ²								3				
<i>Miljö- och naturkunskapsämnen sammanlagt</i>				14				17			31	
Religion/Livsåskådningskunskap		2		5				3			10	
Historia och samhällslära ³		----- 5						7			12	
Musik		2		4				2			8	
Bildkonst		2		5				2			9	
Slöjd		4		5				2			11	
Gymnastik och idrott		4		9				7			20	
Huslig ekonomi		-----						3			3	
Valfria konst- och färdighetsämnen		6						5			11	
<i>Konst- och färdighetsämnen sammanlagt</i>												62
Elevhandledning		-----						2			2	
Valfria ämnen		9									9	
Minimiantal timmar sammanlagt												224
(Frivilligt A2-språk) ⁴		-----						(12)			(12)	
(Frivilligt B2-språk) ⁴		-----						(4)			(4)	

Att höja ett slutvitsord

Ett godkänt slutvitsord i lärokursen kan höjas endast i följande situationer:

- med det kunnande som visats i ett valfritt ämne (1 årsveckotimme) som hör till ett gemensamt läroämne och som ska bedömas med ett verbalt omdöme. Principen för att höja vitsordet ska skrivas ner i den lokala läroplanen.
- i påbyggnadsundervisning eller i särskild examen efter att eleven fått ett avgångsbetyg.
- Om det är frågan om **en underkänd prestation** i lärokursen i ett läroämne är det inte möjligt att utföra slutbedömningen och ge ett avgångsbetyg, och då ska eleven ges möjlighet att höja det underkända vitsordet utan att delta i undervisningen.

Att beakta i bedömningen av lärandet och kunnandet hos elever med invandrarbakgrund

- Ett verbalt omdöme kan, utom vid slutbedömningen, användas även vid bedömningen av elever vars modersmål är något annat undervisningsspråket.
 - Elevens läsårsbetyg kan därmed innehålla både verbala omdömen och siffervitsord.
- Vikten av en *mångsidig bedömning* framhävs i bedömningen av lärandet och kunnandet hos en elev vars modersmål är något annat än undervisningsspråket.
- I bedömningen ska man beakta elevens kunskaper i *skolans undervisningsspråk* och i *språket inom kunskapsområdet* i läroämnet som är föremål för bedömningen.
 - Vad innebär detta?
 - att man behöver beakta hur språket inverkar på elevens möjlighet att visa prov på sitt kunnande
 - att man behöver se till att det som bedöms också har undervisats.

Hur ska man bedöma elevens lärande och kunnande i musik om hen inte alls deltar i den allmänna undervisningen för gruppen under lektionerna på grund av till exempel nedsatt hörsel? Kan musiken avläggas som en så kallad "brevkurs", om eleven inte klarar av att delta i undervisningen av skäl som har samband med till exempel elevens psykiska hälsa?

- **Om lärokursen i musik har individualiserats:** Lärokursen individualiseras först då eleven trots det givna stödet inte verkar uppnå den kunskapsnivå som förutsätts för vitsordet 5. Allt stöd som ges en elev med särskilt stöd ska antecknas i den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas. Den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas är en skriftlig plan i vilken man ska anteckna målen för elevens lärande och skolgång, vilka undervisningsarrangemang som används, pedagogiska metoder samt det stöd och den handledning som eleven behöver.
- **Om en elev studerar musik enligt den allmänna lärokursen** (allmänt stöd eller intensifierat stöd) ska elevens kunnande bedömas i förhållande till målen för den allmänna lärokursen och kunskapskraven för vitsordet 8 i årskurs 6. Om en elev får intensifierat stöd enligt en plan för elevens lärande, kan man i planen bland annat fastställa särskilt prioriterade områden för studierna i olika läroämnen. Om man fastställer särskilt prioriterade områden för en elev i något läroämne, kan eleven i sina studier koncentrera sig på det centrala innehållet i läroämnet. I det fallet studerar eleven fortfarande läroämnet enligt de allmänna målen och elevens prestation ska bedömas i relation till den allmänna lärokursen.
- Närmare beskrivning: [Stöd för lärande och skolgång. Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014](#)

Individualisering av lärokursen för en elev som får särskilt stöd

Om det trots stödet inte är möjligt för en elev med särskilt stöd att nå **målen för det centrala innehållet** med godkänt resultat, **kan lärokursen i läroämnet individualiseras.**

- Följande faktorer **kan inte** som sådana **vara en orsak** till att lärokursen individualiseras:
 - språklig och kulturell bakgrund
 - frånvaro
 - brist på motivation
 - bristfällig studieteknik
 - utmaningar som gäller beteendet
-

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tack!

<https://www.oph.fi/sv/bedomning-i-den-grundlaggande-utbildningen>

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/bedomningskriterier-slutbedomningen-i-den-grundlaggande-utbildningen>

